Adviesaanvraag college aan dagelijks bestuur

Invullen door directie:

Onderwerp adviesaanvraag:	Bestuurlijke reactie op evaluatie bestuurlijk stelsel
Portefeuille:	Democratisering en bestuurlijk stelsel
Directie:	Bestuurs- en managementadvisering
Datum behandeling college	27-05-2025
Datum adviesaanvraag:	28-04-2025
Deadline ontvangst advies:	11-7-2025
Advies mailen naar:	Thijs.de.groot@amsterdam.nl; e.vanslijpe@amsterdam.nl
Meegestuurde stukken:	• Voorgenomen bestuurlijke reactie op de evaluatie bestuurlijk stelsel Amsterdam • Bestuurlijke rapportage evaluatie BS Amsterdam van Necker • Onderzoeksrapport evaluatie BS Amsterdam van Necker • Memo BC Weesp over de bestuursvorm Weesp met de samenvatting interviews en de aanbiedingsbrief voor het college
Heeft er consultatie vooraf plaatsgevonden?	Interviews met een aantal leden van DB's, SDC's en Bestuurscommissie Weesp

Invullen door stadsdeel:

Stadsdeel:	Zuid
Procesbegeleider:	Magda Jablonski
Datum weekstart/staf:	7 juli 2025
Datum stadsdeelcommissie:	n.v.t.
Datum dagelijks bestuur:	8 juli 2025
Registratienr. (optioneel):	...

Over gevraagde adviezen: Conform de Verordening stadsdelen en stadsgebied Amsterdam 2022:

- (art. 12, lid 1) betrekken college en BM het DB bij voorbereiding van stedelijke kaders als deze kaders betrekking hebben op taken en bevoegdheden van DB of DB een rol krijgt in uitvoering van die kaders, of
- (art. 12, lid 2) als college of BM voornemens is over stedelijke kaders een besluit te nemen of voornemens is een ander besluit te nemen waarbij belangen van een of meer stadsdelen zijn betrokken, in ieder geval bij het vaststellen van bestemmingsplannen, wint college of BM bij DB advies in.

DB legt deze adviesaanvragen voor aan SDC (art. 19).
Bij besluitvorming maakt DB inzichtelijk wat het advies van SDC is en hoe eventuele voorstellen of moties als bedoeld in art. 30, lid 3, zijn verwerkt. DB neemt het advies van SDC over indien het is vastgesteld met meerderheid van stemmen en past binnen stedelijke en budgettaire kaders. DB kan uitsluitend schriftelijk met zeer zwaarwegende redenen afwijken van het advies of voorstel van SDC. (art. 19, lid 5) Als standpunten van stadsdeelcommissieleden bij uitbrengen van advies uiteenlopen, worden in het advies standaard alle verschillende standpunten binnen commissie kenbaar gemaakt. (art. 30, lid 5)

Adviesvraag college

Dit voorjaar zijn twee evaluaties uitgevoerd over onderdelen van het bestuurlijk stelsel in gemeente Amsterdam. De eerste evaluatie richt zich op de doorontwikkeling van het bestuurlijk stelsel en is uitgevoerd door het bureau Necker. Deze evaluatie geeft uitvoering aan de motie van raadslid De Grave-Verkerk, die door de raad is aangenomen op 8 juli 2021 (motie 540.21, TA2021-000852). De tweede evaluatie heeft betrekking op de bestuursvorm voor het stadsgebied Weesp die is afgesproken bij de fusie met de gemeente Amsterdam in 2022 en is vastgelegd in het bestuursakkoord met Weesp.

Het college heeft een voorgenomen bestuurlijke reactie over de evaluatie bestuurlijk stelsel 2025 opgesteld mede op basis van beide evaluaties. Het college vraagt u om uw visie op de voorgenomen bestuurlijke reactie te geven. Tevens geven we in overweging in uw advies voor zover voor u relevant voorstellen en suggesties mee te geven over de volgende vragen. Deze worden ook in de adviesaanvragen aan de SDC's en de Bestuurscommissie Weesp gesteld en in de discussienota voor de raadscommissie SED.

- Hoe kunnen de DB's en SDC's hun bijdrage aan participatie versterken, waaronder het bereiken van nu minder vertegenwoordigde inwoners?
- Wat zou helpen om de controlerende rol van de SDC's op de DB's beter te laten werken?
- Hoe kunnen de stedelijke adviesaanvragen aan de stadsdelen en de advisering daarop verder worden toegespitst op aspecten, die voor de stadsdelen relevant zijn, en kan de kwaliteit van dit adviesproces verder worden verbeterd?
- Welke meerwaarde en mogelijkheden ziet u om het onderlinge samenspel tussen de Raad en SDC's te versterken?
- Welke adviezen geeft u mee om te komen tot een andere lange termijn ontwikkelaanpak om het bestuurlijk stelsel te versterken dan die van de afgelopen decennia?

Om DB's en SDC's van de stadsdelen en de Bestuurscommissie Weesp de ruimte te geven ieder vanuit hun eigen rol en perspectief hun visie te geven, ontvangen zij ieder een eigen adviesaanvraag.

Bij deze adviesaanvraag heeft u 6 weken de tijd om te adviseren. Het is van belang om uw adviezen voor de zomer binnen te hebben, zodat er in het zomerreces voldoende tijd is om de adviezen te verwerken in de definitieve bestuurlijke reactie en de wijziging van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Weesp. De gewijzigde Verordening wordt najaar 2025 ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Dit is noodzakelijk vanwege de voorbereidingen van de gemeenteraadverkiezingen 2026. We zien uw advies graag tegemoet.

Advies dagelijks bestuur

Advies van het dagelijks bestuur aan het college

Geachte college,

Met genoegen hebben wij kennisgenomen van de evaluatie van het bestuurlijk stelsel en uw voorgenomen reactie hierop. Wij herkennen ons in de constatering dat sinds de vorige stelselwijziging de samenwerking tussen het college en het dagelijks bestuur is verbeterd en de positie van de stadsdeelcommissies is versterkt. Wij onderschrijven het voornemen om het stelsel niet fundamenteel te wijzigen en hopen de ingezette koers te continueren.

Het dagelijks bestuur wil benadrukken dat wij de diverse maatregelen die op korte termijn geeffectueerd worden, zoals een nadere duiding van de taken van de stadsdeelcommissie, de vereenvoudiging van het instrumentarium en het versterken van het samenspel tussen het dagelijks bestuur en het college en tussen het dagelijks bestuur en de stadsdeelcommissie, omarmen. Maar ook het vergroten van de kracht van adviezen en doorontwikkeling van juridische taken en verantwoordelijkheden moedigen wij aan om het huidige stelsel te versterken.

Ten aanzien van uw vragen:

1. **Hoe kunnen de DB's en SDC's hun bijdrage aan participatie versterken, waaronder het bereiken van nu minder vertegenwoordigde inwoners?**
   Het dagelijks bestuur zet zich, in samenwerking met de stadsdeelcommissie en de ambtelijke organisatie, actief in om nabij, betrokken en transparant te zijn voor onze inwoners. De stadsdelen hebben de kennis in huis om participatie te laten voldoen aan specifieke behoeftes van inwoners van het stadsdelen, ook als daar wat extra's voor nodig is. Wij verzoeken u om de stadsdelen ruimte te geven om participatie te organiseren, ook waar dit volgens stedelijk vastgestelde kaders niet hoeft.

   De stadsdelen staan al in nauw contact met de buurt door buurtplatforms, formele en informele netwerken en (individuele) inzet in de buurt in de vorm van onder andere gebiedsmakelaars, buurtregisseurs en kwartiermakers. Het directe contact dat wij met bewoners, ondernemers en bezoekers hebben vergroot de toegankelijkheid van het bestuur voor onze inwoners. Velen weten ons te vinden, vragen te stellen en problemen bij ons onder de aandacht te brengen.

   Als dagelijks bestuur hebben we in alle besluitvorming aandacht voor participatie. Wij zijn voornemens om op basis van onze participatieplannen en – verslagen effectieve instrumenten te inventariseren en in te zetten in de toekomst. Dit brengt ons wel bij het laatste punt. Het versterken van participatie vraagt het nodige vraagt van de ambtelijke organisatie. Wij onderschrijven de noodzaak van (extra) ambtelijke capaciteit om hier uitvoering aan te geven.

2. **Wat zou helpen om de controlerende rol van de SDC's op de DB's beter te laten werken?**
   Het dagelijks bestuur beschouwt de uitbreiding van de toelichting op het (controlerende) instrumentarium in de verordening als zeer waardevol. Wij pleiten ervoor om een toelichting op het gebruik van het instrumentarium op te nemen in de leidraad. Een leidraad kan het dagelijks bestuur en de stadsdeelcommissie helpen bij het maken van nadere afspraken hierover bij de start van de nieuwe bestuursperiode. Mogelijk worden onderlinge verschillen tussen de stadsdelen over het gebruik van het instrumentarium daarmee voorkomen.

   Daarnaast is een structureel scholingsaanbod voor leden van de stadsdeelcommissies wenselijk. Het stelsel van de gemeente Amsterdam is uniek in Nederland en door stedelijk aanbod te organiseren wordt de kennis van mandatering, sturingsmogelijkheden en de inzet van beschikbare instrumenten om de rol van de stadsdeelcommissie effectief te kunnen vervullen, vergroot.

   Essentieel voor de controlerende rol van de stadsdeelcommissie, is hun informatievoorziening. Ongemak ontstaat als de stadsdeelcommissie een controlerende rol wil uitvoeren op zaken die onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur vallen, maar waar het dagelijks bestuur ook niet het gewenste inzicht kan geven. Deze periode is al veel geïnvesteerd in het helder maken van de verdeling van taken en bevoegdheden tussen het dagelijks bestuur en het college wat bijzonder nuttig is. Voor de volgende periode zouden we graag meer inzicht krijgen in het budget van het dagelijks bestuur, zodat wij daar ook transparanter over kunnen zijn.

3. **Hoe kunnen de stedelijke adviesaanvragen aan de stadsdelen en de advisering daarop verder worden toegespitst op aspecten die voor de stadsdelen relevant zijn, en kan de kwaliteit van dit adviesproces verder worden verbeterd?**
   Het dagelijks bestuur ziet kansen om de kwaliteit en relevantie van de stedelijke adviesaanvragen te verbeteren door deze tijdiger te aan te kondigen en door de bestuurlijke termijnagenda actief te delen met het stadsdeelbestuur.

   Het dagelijks bestuur is voorstander van stadsdeelspecifieke advisering/focus, zeker als voorafgaand de specifieke vraag en impact voor het stadsdeel helder zijn.

Ook de verbetering en transparantie over de wijze van verwerking van adviezen is zeer wenselijk. Daarbij stellen wij voor om deze verantwoordelijkheid niet uitsluitend bij het dagelijks bestuur te beleggen maar hier een uniforme afspraak over te maken en dit bij het college te laten.

4. **Welke meerwaarde en mogelijkheden ziet u om het onderlinge samenspel tussen de raad en stadsdeelcommissies te versterken?**
   Het dagelijks bestuur laat de beantwoording van de vraag met betrekking tot de relatie tussen de Raad en de stadsdeelcommissie aan de stadsdeelcommissie.

5. **Welke adviezen geeft u mee om te komen tot een andere lange termijn ontwikkelaanpak om het bestuurlijk stelsel te versterken dan die van de afgelopen decennia?**
   Het dagelijks bestuur is positief over het voorstel de komende periode niet voor een evaluatie(moment) later in de bestuursperiode te kiezen maar vanaf het begin te starten met een doorlopende evaluatie en te kijken naar tussentijdse bijsturing. Hierbij is van belang dat de nieuwe stadsdeelcommissie en dagelijks bestuur de kans krijgen om in het begin van hun periode ervaring op te doen en zich een mening te vormen over het functioneren van het stelsel. De toevoeging van een evaluatiebepaling in de verordening lijkt ons hiervoor niet nodig.

   Tot slot adviseren we om in te blijven zetten op de doorontwikkeling van het gebiedsgericht werken. De afgelopen jaren is hier met succes in geïnvesteerd en doorontwikkeling is noodzakelijk om zo de benodigde aandacht, inzet en middelen over de stad te verdelen.

Reactie college op advies dagelijks bestuur